

Országos Idegennyelvű Könyvtár

ŐSMASSZÍVUM PEREMÉN

norvégiai vers-kép-párokból álló kiállítás

Kovács katáng Ferenc tankái **Tószegi Zsuzsanna** fotóihoz

A kiállítás megnyitója: 2022. április 29. 17:30h,
a kiállítást megnyitja **Bendzsel Miklós** címzetes egyetemi tanár,
hegedűn közreműködik **Tallián Mariann**.

A kiállítás támogatója az Országos Széchényi Könyvtár.

A kiállítás május 26-ig tekinthető meg a könyvtár nyitvatartási idejében.

A kiállításról és a kiállítókról

A különleges kiállítás ötletével Kovács katáng Ferenc kereste meg Tószegi Zsuzsannát, tudván,
hogy ő több alkalommal vett részt norvégiai fotós túrán.

Kovács katáng Ferenc arra tett javaslatot, hogy az általa kiválasztott fekete-fehér fotókhoz írna
a klasszikus japán költészetben kialakult tanka műfajba tartozó verseket, versláncokat.

A tanka öt egységből (sorból) áll, egy tankán belül a szótagok száma és eloszlása: 5-7-5-7-7

Kovács katáng Ferenc

villamosmérnök, költő, műfordító, szerkesztő,

a Magyar Kultúra Lovagja,

a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje tulajdonosa,

a Napút műfordítói Hetedhét-díjasa

Tószegi Zsuzsanna

okleveles könyvtáros és szakinformatikus, az irodalomtudományok doktora,

Széchenyi Ferenc-, Kalmár László-, MTSZ Életmű-,

Hevesi Endre- és Hungarnet-díjas

**Fjord mentén várja
gazdája érkezését.
Szél ostorozza
körülfonja a házat,
kéményt keres, hiába.**

****Ablak meséli
azelőtt sosem látta
mi most látható
azelőtt a napok sem
ismertek ismeretlent.***

***Valaki jön majd.
Dohányt sodor, letöri
az ernyősvirág
pudvás szárát, mohával
szigeteli a tetőt.***

**Háttal az ajtó
elé ül, körmére ég
a cigaretta.
Vaksi ablakok mögött
rejtegeti a magányt.**

**Jon Fosse: Szem a szélben*

**Résnyi ajtó, s a
magas küszöb elriaszt
betolakodó
állatot. Tető alatt
füstnek – hosszanti nyílás.**

**Tanyától távol
menedék a kaszálón,
ha nem végeznek
időben a munkával.
Tájba simuló halom.**

**Borgund községben
viking hajók sárkányfej
orrdíszzeivel.
Hegyeket összekötő
Királyi út peremén.**

**E középkori
norvég dongatemplomot
András apostol
nevére keresztelték.
Az ezer hasonlóból**

**huszonnyolc áll még.
Ezeregyszáz-nyolcvanban,
télvíz idején
vágták ki faanyagát.
Halpikkelyzsindely fedi**

**többlépcsős tető-
szerkezetét, tornyait.
Faragványai
pogány jelképek, tárgyak:
észak mitológia.**

**Rézkarc egy Verne
regény fényes oldalán.
Felhő-oroszlán
bogárhát hegyek fölött.
Büszkén lobogó sörény.**

**Lakókocsi-park.
A vízen csónak pihen.
Észak szürkeség.
Troll torz feje jobbra fent.
Vihar után néma csend.**

**A szélárnyékban
sziklatörő hósebek,
ködbe vesző csúcs.
Ősmasszívum peremén
háromszázötven, ötszáz**

**millió éve
felgyűrődött röghegység.
Ordovicium,
szilur, devon korokban
karbon időszak előtt.**

**Laurencia
és Fennoszarmácia
ütközésekor
egységes kontinenssé
forrt Euramerika.**

Nem ereszt a táj.

**Túlpart, elszórtan házak,
följebb letarolt
domb, járhatatlan utak.**

**Két szem figyel, felfénylő
fülek, halvány orr.**

**Felrántott vállak között
óriás feje,
csónak formájú sapka.
Vajon kire somolyog?**

**Elereszt a táj.
Vaksin leső ablakok
búcsút intenek.**

**Vízen innen a piktor
szedi a sátorfáját.**

**Fekete-fehér
viharos szárnycsapások
hófelhődunyha.
Halra vadászó sirály
kamikáze mutatvány.**

**Ég és föld között
köröz, időnként lecsap.
Hallal távozik.
Távolban havas lankák.
A vízzen millió ránc.**

**Széttárt köpönyeg
hótól terhes nagy szakáll.
Apóka ámít
kerek szemmel figyelő
csúcsos sapkás nebulót.**

**Lábaik alatt
három óriás nagy hegy
kettőn még csak csak
lehet álldogálni, de
a csúcsos bizony szúrós...**

**Részlet vagy egész?
Parányi tartályhajó.
Jónás, a bálna.
Horizontra égett Nap.
Laza ecsetvonások**

**a vonalkázott,
besatírozott égen.
Felhő és szél köz-
ismert férfi-szimbólum.
Horgonytvetett csend.**

**Egészben a rész.
Szélfodrozta nyugalom.
Gyűrött part perem
– talán itt komponálta
Grieg a *Hegyi szolgát*.**

(Edvard Grieg: Hegyi szolga – 1877: norvég balladafeldolgozás két kürtre, vonósokra, baritonra)

**Tengeri kagyló
szétnyílt védőszárnyai
a sötét szirtek.
Órzik fölé hajolva
a házikó-gyöngyszemet.**

**A fóka kedves,
ormótlan, bűdös jószág,
píze kis orral.**

**A fjordmenti halászok
legnagyobb ellensége,**

**százzámra zabál
mindenféle kishalat.**

**Balra fent kettő
eget szimatol éppen
a többi pedig egymást**

**tiporva fetreng,
sütkérezik a napon.**

**Heringsirályok
fjordparti pihenőben,
halakra szintén vevők.**

**** Természetérzés...
az első a vallások
között és az is
marad, említi Hamsun,
... erdőben gyökerezem.***

**Számtalanból egy
a lét ezer pólusán.
Felhődunyhába
rejtőző fránya trollok,
hófoltos ősmasszívum.**

* „Én mindenestül az erdőben gyökerezem
– a nagyvárosi élet az csak olyan mesterséges élet,
kávéház, szellemeskedés, nyakatekertség.”
Knut Hamsun

**Fridtjof Nansen, hogy
expedíciós álmát
valóra váltta,
hosszú hegyi túrákat
tett magányosan az év**

**minden szakában.
Leginkább télidőben
hóban, viharban
ingujjban, kiskabátban –
hogy gyenge testét, lelkét**

**megacélozza.
Hajnalban jeges vízzel
mosta le magát.
A felfedezésekről
ébren álmodott tovább.**

**Köd tör a tájra,
mint sebes hegyi patak
zuhan a mélybe.
A hegy gyomrából feltör
a Dovre apó-ének.**

**Havas csúcs felett
Peert röpíti szánja
fent terem a lent.
Solweig tisztasága
lélekben békét teremt.**

**Pataklány selymes
hajzuhataga terül
zordon kőapó
vén ráncain, foltjain.
Girbe-görbe águjjak**

**fésülik lágyan.
Fényes csillagok őrzik
ősidők óta
a zuzmópaplan alatt
álmát álmodó apót.**